

Bratislava, 8. január 2021

TLAČOVÁ SPRÁVA

Slováci v triedení odpadov zaostávajú, inšpiráciou môžu byť talianske samosprávy

Znižovanie množstva komunálneho odpadu, ktorý končí nevyužitý na skládkach, má z roka na rok klesať. Slovensko k tomu zaväzujú spoločné európske ciele v oblasti odpadov. Kým v roku 2019 sme dokázali recyklovať **len 39 percent** odpadov, už v roku 2025 musíme podiel zvýšiť aspoň na 55 percent. Aj keď tento podiel z roka na rok mierne zvyšujeme, na splnenie našich cieľov to nemusí stačiť. „*Naše tempo môže zrýchliť zavedenie povinného triedenia kuchynského odpadu, ktoré u nás začalo od januára a napríklad aj tým, že slovenské mestá a obce nájdu inšpiráciu v projektoch, ktoré zaviedli talianske samosprávy,*“ vysvetľuje Martina Gaislová, odborníčka na komunálny odpad z portálu menejodpadu.sk.

Vybrali vhodnú metódu zberu

Historický rekord v miere triedenia zaznamenalo v novembri talianske mesto Trani, ktoré sa nachádza na pobreží Jadranského mora a má približne 60-tisíc obyvateľov. Podľa údajov samosprávy dokázali v prvom mesiaci zavedenia nového systému zberu dosiahnuť mieru triedenia až **78,5 percenta**. Rok pred tým vytriedili necelú štvrtinu odpadov. Starosta mesta Amadeo Bottaro pre taliansky server traniviva.it uviedol, že „*je to výsledok, ktorý treba zarámovať, lebo dnes môžeme všetci spoločne povedať, že sme zvíťazili. Trani sa stáva lídrom s najvyšším percentom separovaného zberu na regionálnej úrovni a na národnej úrovni aj medzi samosprávami hlavných miest krajov.*“

Miera triedenia vo vybraných mestách v Taliansku a na Slovensku

Taliansko			Slovensko		
Mesto	Počet obyvateľov	Miera triedenia (v %)	Mesto	Počet obyvateľov	Miera triedenia (v %)
Parma	200 000	82	Bratislava	430 000	31,3
Trento	118 000	83	Košice	240 000	29,3
Treviso	85 000	88	Prešov	89 000	30
Trani	60 000	78,5	Žilina	81 000	43,5
Castelfranco Veneto	34 000	84	Banská Bystrica	78 000	53,4
Paese	22 000	86	Nitra	77 000	42
Sommacampagna	15 000	87	Trnava	65 000	46,6
			Trenčín	56 000	40,3

Zdroj: www.altereko.it a Analýza odpadového hospodárstva v ôsmich najväčších mestách Slovenska (www.inciem.sk)

Vynikajúce výsledky dosiahli Taliani vďaka zavedeniu [systému zberu odpadov od dverí](#), pričom každá domácnosť má vlastné pasportizované nádoby. Odpady triedia pohodlne priamo u seba doma a zároveň vidia, akú majú úspešnosť v triedení v porovnaní s priemerom mesta, mestskej časti, či bytovky. Výhodou systému je, že obyvatelia platia poplatky len za nevytriedený, čiže zmesový odpad. Takúto možnosť dáva slovenským samosprávam aj naša legislatíva a poznáme ho pod názvom **pláť za to, čo vyhodíš** alebo **množstvomý zber**. „*Slovenské mestá sa snažia súčasné systémy vylepšovať a stojí ich to veľa úsilia. Ale ako nám*

ukazuje príklad mesta Trani, dostávame sa do situácie, kedy vylepšovanie existujúceho systému má veľmi obmedzené možnosti, a preto je potrebná komplexná zmena prístupu ku komunálnym odpadom,“ vysvetľuje Martina Gaislová.

Dbali na hygienu

Spustenie nového systému muselo mesto Trani oproti pôvodnému plánu odložiť o niekoľko týždňov. Samospráva sa chcela pripraviť čo najlepšie a dôkladne informovať svojich obyvateľov. Dôležitou súčasťou zberu bolo aj dodržanie všetkých hygienických štandardov. Okrem používanej dezinfekcie sa mesto muselo vysporiadať aj s opatreniami proti šíreniu koronavírusu. Samosprávy by preto mali vybaviť domácnosti s košíkmi, ktoré majú antibakteriálnu úpravu.

„Nádoby v domácnostiach by mali mať rukoväť s takouto ochranou, keďže práve tie užívatelia najčastejšie chytajú a vyskytujú sa na nich rôzne baktérie a vírusy,“ hovorí Martina Gaislová. Okrem toho môžu mať antibakteriálnu ochranu aj celé nádoby na zber. Preto je vhodné mať nádoby ošetrené špeciálnou certifikovanou povrchovou úpravou, ktorá dokáže zničiť až 99 percent koronavírusu do dvoch hodín.

Moderný systém vhodný aj pre slovenské samosprávy

Starosta Bottaro ocenil miestnych obyvateľov, ktorí nový systém prijali a s výsledkami je veľmi spokojný. Mesto totiž nepredpokladalo, že domácnosti dokážu tak krátko po zavedení nového systému vytriediť až takmer 80 percent odpadov. Gaetano Nacci zo zberovej spoločnosti hovorí, že zber od dverí stojí na štyroch pilieroch – na organizácii zberu, [komunikácii](#) s občanmi, [elektronickej evidencii](#) a na výbere vhodných [nádob na zber](#).

„Zavedli sme aj doplnkové služby, ktoré zmenu uľahčili. Ak domácnosti vyprodukovali viac odpadu alebo zmeškali termín odvozu, vybudovali sme mobilné [ekologické ostrovčeky](#), kde je možné od pondelka do soboty triedený odpad odovzdať,“ povedal pre server traniviva.it Gaetano Nacci zo spoločnosti AMIU, ktorá pre mesto Trani zabezpečuje zber odpadov. Ostrovčeky sú dostupné aj na slovenskom trhu a samosprávy ich môžu využiť pri nastavení systému zberu odpadu.

„Naše samosprávy môžu využiť u nás dostupný hardvér a softvér, ktorým dokážu efektívne riadiť svoje odpadové hospodárstvo a monitorovať všetky nádoby v domácnostiach. Mestá a obce vedia analyzovať správanie sa jednotlivých domácností a s obyvateľmi vedia komunikovať prostredníctvom aplikácie. Obyvateľov tak vďaka osвете, optimálnej infraštruktúre a programu plať za to, čo vyhodíš, motivujú k lepšiemu triedeniu,“ hovorí Martina Gaislová. Systém na sledovanie odpadov ELWIS je jedným z príkladov, ako môžu obce a mestá **zabezpečiť spravodlivé poplatky** pre svojich obyvateľov a zároveň prispieť aj k ochrane životného prostredia prostredníctvom pasportizácie nádob a monitoringu odpadu v nich. Moderný inovatívny systém získal ocenenie Via Bona 2020.

Kontakt

Tomáš Halán
pr@menejodpadu.sk
mobil: 0911 396 462